

Izbija vsak četrtrek in
vsa s poštno vred ali
v Mariboru s poštnjem
na dom za celo leto 12 din.,
za leto 7 din., četrt leta
3 din. Izven Jugoslavije
25 din. Naročnina se pošlje
na upravnništvo „Sloven-
skega Gospodarja“ v Ma-
riboru, Koroška cesta 5.
Za doplačila do odpo-
sodi. Naročnina se plačuje
vnaprej.
Telefon interurban št. 113.

Posamezna številka stane 2 kroni ali 50 para.

Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo: Koroška cesta
št. 5. Rokopisi se ne vra-
čajo. Upravnništvo sprej-
ma naročnino, inserate in
reklamacije.
Cene inseratov po dogo-
voru. Za večkratne oglase
primeren popust. Nežurne
reklamacije so poštno
proste.
Čekovni račun poštnega
urada Ljubljane št. 10.603.
Telefon interurban št. 113.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO.

21. številka

Maribor, dne 25. maja 1922.

58. letnik

Iz seje vodstva SLS.

Celje, 22. maja 1922.

V nedeljo, dne 21. t. m. ob 9. uri predpoldne je otvoril načelnik SLS dr. Anton Korošec v vrtni dvorani hotela „Beli vol“ sejo strankinega vodstva, ki je imelo razpravljati o važnih vprašanjih. Iz vseh okrajev Slovenije se je zbralo okoli 90 izvoljenih delegatov. Zbrani so bili tudi poslanci.

Najprej je dr. Korošec kot načelnik Jugoslovanskega kluba poročal o političnem položaju v državi, nato pa je orisal zunanje-politično situacijo. Njegova temeljita in prevdarno zasnovana izvajanja so delegati spremljali z napeto pozornostjo. Dr. Korošec je podal vseskozi jasno sliko celotnega položaja, ki je — zlasti za Slovence in Hrvate — malo tolažilna, ker se je sedanja vladna koalicija odločila za skrajno izžemanje prečanskih pokrajin, t. j. Slovenije, Hrvatske, Bosne itd.

Nato je začrtal stališče SLS napram drugim strankam opozicije: Hrvatskemu bloku, zemljoradnikom in muslimanom. Dotaknil se je tudi političnih dogodkov v Sloveniji, novih političnih skupin, ter prešel na zunanje-politični položaj naše države. Demokratsko-radikalna vlada je — kakor vedno — tudi v zunanji politiki streljala težke kozle.

Po poročilu dr. Korošca se je razvila štiriurna debata o taktiki stranke. K besedi se je oglasilo 10 članov vodstva, ki so v daljših govorih tolmačili svoje misli in želje svojih okrajev glede načina politične borbe. — Razprava je bila jako živahna. Govorilo je razen teh še šest poslancev. Govorniki so ostro obsojali reakcionarno politiko vlade. Po končani razpravi je bil soglasno sprejet nastopni program:

Z ozirom na medstrankarsko gibanje v Sloveniji povdarja vodstvo SLS ponovno svoje stališče, da je vprašanje republike in monarhije za našo stranko — vprašanje druge vrste. Prvo in glavno vprašanje za SLS je popolna samovlada ljudstva nerazdeljene Slovenije. Ugotavljamo pa, da je centralistična politika vladnih strank z vedno slabšo in vedno bolj koruptivno upravo, s kraljevo civilno listo v času največje bede, z enakimi davki in bremenmi močno ojačila in oživila republikansko krilo v stranki. Ne samo posamezniki, cele korporacije se enodušno priznavajo na republikanski stališče. Strankino vodstvo bo to vpoštevalo kot ojačanje svoje dosedanje opozicijske taktike, ki jo odobrava ogromna večina slovenskega ljudstva.

Vodstvo SLS ponovno odobrava taktiko svojega parlamentarnega zastopstva, ki je v parlamentu moško in dosledno zastopalo radikalni državnoopravni in socialni program SLS.

Vodstvo SLS odklanja vsak poskus, razširiti pasivno taktiko Hrvatskega bloka na Slovenijo in obžaluje njegovo vmeševanje v slovensko notranjo politiko kot otežkočenje sporazuma, ki bi bil med celo opozicijo gotovo umesten.

Z zadovoljstvom ugotavljamo, da je stranka danes trdnjša in bolj konsolidirana nego kdaj poprej.

Delavci, obrnite zapeljivcem hrbet!

Ob volitvah 28. novembra 1920 so socialni demokrate obljubovali železničarjem, vinčarjem, tovarniškim in drugim delavcem nebesa na tem svetu: zemljo, odpravo draginje, odstranitev vojaštva, republiko in še vse polno drugih dobrot. S temi sladkimi obljubami so zapeljali lahkoverne ljudi. Mnogi pošteti delavci so jim šli na lim. Upali so, da jih bodo rdeči preroki rešili bede in draginje. Ljudske množice so pričakovale, da bodo poslanci-socialdemokrati v Beogradu v parlamentu postavili predloge za zboljšanje bednega položaja delavskega ljudstva. A kako so se zmotili vsi, ki so to pričakovali!

Najprvo so socialdemokratski voditelji poskrbeli za se, za svoj žep, po starem slovenskem pravilu: »Bog je sam sebi najprej ustvaril brado«. Anton Kristan je dobil za štafažo, ki jo je od 28. novembra delal beograjski vladi upraviteljsko mesto Friderikovih posestev v Belju. To mesto nese rdečemu lončeku na mesec nad en milijon kron. Tudi Etbina Kristana, ki igra sedaj vlogu gospodskega vodje socialdemokratskih angelskih trum v zemeljskem rajju, je sedanja vlada nagradila s primernim darilom. Etbina ima samo to nalogo, da tedaj, kadar je vlada v škripih, pomaga udarjati po »klerikalizmu«, in tako obrne pozornost ljudstva na to stran. Socialdemokratski voditelji so dobili lansko leto od vlade še drugo lepo nagrado. Vlada jim je dala konfiscirane komunistične tiskarne in društvene domove. Vsi glavni vodje jugoslovanske socialdemokratske stranke se vozijo v avtomobilih in kočijah. Če tega ne verjamete, oglejte si Kristana, Bukšega, Korača in druge!

Etbina Kristan in dr. Korun v državnem zboru pobijata »klerikalnega zmaja«, stavita dan za dnevom predloge, da se naj ukine veronauk v šolah, da se du-

hovniku zmanjšajo dohodki. A dosedaj še ti zapeljivci niso stavili niti enega predloga, ki bi meril na to, da se zmanjša beda našega delavskega ljudstva! »Doli s farji!« »Dol s klerikalizmom!« To so besede, ki jih imajo rdeči voditelji neprestano na ustih. S tem farbajo s tem slepijo in hujskajo naše ljudstvo. Vprašam tebe, dobro slovensko ljudstvo: ali imaš od teh fraz kaj uspeha? Ali se s tem vam kaj pomaga? Ali je mogoče na ta način zmanjšati draginjo, zboljšati bedne razmere?

Ljudstvo delavsko spreglej! Odpri oči! Socialistični kričarji Kristan, Kopač in Kisovar, in kakor se že vsi imenujejo so tajni agenti beograjske vlade, najeti od Pribečevića, da pomagajo vleči centralistični voz. Na tvoje koristi in zahteve pa so pozabili. Prvo je tem ljudem, da sebe spravijo pod streho, sebi napolnijo žepe, a ljudstvo pa krmijo z zabavljanjem proti veri in »klerikalcem«. Širijo evangelij sovraštva, nauk medsebojnega pobijanja. Boga so zavrgli, zategadelj pa tudi njih delo nima nobenega blagoslova.

Delavci! Obrnite rdečim in zapeljivim lažiperokom hrbet. Stopite v organizacije Slovenske ljudske stranke, pojdite ob volitvah z nami, ki imamo resno voljo pomagati bednemu ljudstvu.

Da socialni demokrate pred volitvami samo mečejo prazne obljube, vidite najbolj v Mariboru. Ko so se vršile zadnje občinske volitve so rdeči agitatorji kričali: Če dobi Maribor socialdemokratskega župana, bo padla cena kruha, mesu in vsem živilom! A draginja teh predmetov se je ravno pod županovanjem socialdemokrata Grčarja dvignila več kot dva — trikrat.

Delavci! Trpin! Vrnite se v našo krščansko ljudsko stranko, stopite v naše organizacije.

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

V vprašanju zunanega posojila je nastal zanimiv preobrat. Kakor znano, bi pri posojilu radi različni prvaki pčbsali masne provizije. Eni se oklepajo te, drugi pa druge bančne skupine ter na vso moč hvalijo njene pogoje. Blerove bančne skupine se drži minister Kumanudi, minister Marinković se ogreva za nek drugo in radikalec tudi na svojo roko barantajo s tretjimi bankirji in tako bi vsak rad osrečil državo s posojilom, sebe pa z lepim zaslužkom. Zdaj se je pa nenkrat oglasila ameriška vlada, in njena izjava lahko vse lepe nade posojil in zaslužkov odpihne. Za vsako posojilo najeto v Ameriki, je namreč potrebno dovoljenje ameriške vlade, ki se pa izda samo tedaj, če prosilec poravnava vse stare dolgove v Ameriki. Naša vlada ima v Ameriki celo kopo dolgov in tako višje vsa ameriška posojila v zraku. — Ministri se tajno posvetujejo o odnosih proti Italiji, javno pa največ govorijo o pripravah za kraljevo poroko. Sklenili so, da se vsem gostom zniža voznina po železnici in s parniki na četrtno. Menda zato, ker pridejo na gostijo in parado sami veliki reveži — dvorjani, generali in drugi velikaši. — Poslanci opozicije priganjajo vlado, naj že vendar enkrat pomaga Dalmaciji, kjer vlada strašna beda in ljudje že od lakote umirajo. — Vlada se izgovarja, pomoč pa odlaga, ker nima »kreditov« in ker se sploh ne briga za reveže.

BOLGARIJA.

Nasilno in predrzno nastopanje Wranglovcev je v Bolgariji izzvalo resne nemire prevratnega značaja. V Bolgariji je na vladi zemljoradniška stranka, razne velekapitalistične in nacionalno zagrizene stranke ji pa hudo nasprotujejo. Wranglovci so se začeli vmešavati v notranje politične razmere ter kovati skupno z opozicijo zaroto proti zemljoradniški vladi. Predsednik vlade je odredil razorožitev vseh Wranglovih knežev, — Wrangel je pa bil tako predrzen, da se je obrnil do kralja ter grozil. Ogorčenje med narodom radi predrznosti te pritepene soldateske je priklopelo do vrhunca in komunisti so začeli sklicevati protestne shode, ki zahtevajo takojšen izgon Wranglovcev in uvedbo republikanske vladovine. Wranglovci so se po nekaterih mestih ustavljali, množica jih je za to s silo razgnala. Več generalov in drugih oficirjev so vrgli čez mejo na Grško. Govorice, da so zadnji dogodki v Bolgariji poskus komunističnega prevrata, niso resnične, marveč so se vsi delavni sloji, torej tudi zemljoradniki združili, da pometejo tujo predrzno svojat in pa domačo reakcijo.

GENOVSKA KONFERENCA.

Zborovalci so se razšli, da se zopet sestanejo pri nadaljnjih razpravah v Haagu. Dosedanje razprave imajo precej koristi za Evropo; utrdile in uglobile so spoznanje, da mora biti vojne politike konec in da se morajo na vsak način obdržati stiki z Rusijo. — Zmaga tega spoznanja je pokopala veliko antanto, samo Francija še rožlja z orožjem ter zastopa stališče oboroženega miru in delitve sveta na »zmagovalce« in »premagance«.

Naša zborovanja.

Dekliški tabor na Svetini pri Celju. Na Binkoštni ponedeljek, dne 5. junija se vrši na Svetini pri Celju, (župnija Sv. Rupert nad Laškimi) shod Marijinih družb in dekliški tabor za dekleta cele laške in deloma celjske in novocerkovske dekanije. Spored: Ob 10. uri sveto opravilo z cerkvenim govorom za Marijine družbe (govori gospod vikar Jurak iz Celja). Po sv. opravilu dekliški tabor pred cerkvijo. Govori tajnik Krajnc iz Celja ter nastopijo mladenke z govori in deklamacijami. Dekleta! Glejte, da bo vaš dekliški tabor uspel kar rajsijajneje! Pripravite si govore in deklamacije, tudi lepe pesmi!

Katoliški shod v Nazarju pri Mozirju. Na Trojičko nedeljo, 11. junija se vrši v Nazarju pri Mozirju katoliški shod za gornjegrajsko, šaleško in vransko dekanijo. Ob 9. uri slovesna služba božja s cerkvenim govorom na prostem in v cerkvi. Na to slavnostno zborovanje in manifestacija za katoliško misel. Savijska in Šaleška dolina! Pokaži ta dan, kako dragocen ti je zaklad katoliške vere! Povej vsemu svetu, da se hočeš do zadnjega boriti za krščansko vzgojo otrok in mladine, ki ti jo hočejo zastrupiti!

Šmarje pri Jelšah. Dne 28. maja po ranem opravilu se vrši v Šmarju pri Jelšah na župnijskem dvorišču shod Kmetijske zveze za celi šmarski okraj. Govorijo: poslanec Krajnc, urednik »Slovenca« Smodej in še en poslanec. Somišljeniki iz vseh župnij šmarskega okraja, pridite v obilnem številu!

Jurkloster. Delavski shod bo na trojičko nedeljo pri Sv. Trojici po sv. opravilu. Govornik pride iz Ljubljane.

Iz Koroške.

Socialpatrijoti v Mežiški dolini. Socialisti že nad eno leto po svojih shodih kriče in se pridružujejo, da je vsa Mežiška dolina »rdeča« zato vpijejo na ves glas: »Ven z občinskimi volitvami!« Zato pošiljajo dolgovne vloge v Ljubljano, pobirajo podpise, dregajo po svojih poslancih v Beogradu, naj že pride dan obračuna s klerikalci v obliki občinskih volitev, kar to bo dan rdeče zmage od Dravograda do Črne. Pa jim vi, gospod urednik povejte, da smo tudi mi »ta črna« — ta beseda jim silno ugaja — za občinske volitve in ne samo ta »rdeči«, da gerentstva in sosveti niso po našem okusu. Toda zaenkrat radi izrednih obmejnih razmer nismo hoteli metati vladi, polen pod noge radi občinskih volitev v Mežiški dolini. Razupiti smo sicer mi od Slov. ljudske stranke za prevratne in državi nevarne elemente, ne grejejo nas, kot socialpatrijote žarki vladne milosti, a vsikdar smo mi iz Mežiške doline, kar nas je pod praporom SLS storili državne koristi nadstrankarske, zato smo se, čeprav s težkim srcem, zaenkrat udali v usodo gerentstev. Ali kadar bodo stali mejniki in ne vranglovci na meji med Jugoslavijo in Avstrijo, tedaj bomo pa zaklicali mi in sicer iz ljubezni do države, »seuaj pa vlada ven z volitvami!«

Zaprlji so ga. (Dopis iz Guštanja). Rudolf Apšner je eden od najvplivnejših voditeljev ne samo v socialpatrijski politiki, ampak ima tudi prvo besedo v rdečem konzumu, dasi ga pozna celi Guštanj kot nemškutarja najbolj zagrizene vrste. Zandarji so napravili pri Apšnerju hišno preiskavo in odkrili, da je Apšner zaupnik veleizdajniškega »Miesstaler-Bund«-a v Celovcu; delal je z denarjem od »Heimatsdiensta« propagando za odeepitev Mežiške doline od Jugoslavije. Pošiljal zaupna poročila v Celovec, ter raznašal navodila iz Celovca po Mežiški dolini in svoje somišljenike prigovarjal za Avstrijo. Eden se je torej ujel, a drugi krajevni voditelji rdeče barve so do 99 odstot. istih misli z Apšnerjem ter poželjivo obračajo svoje srce in svoje oči preko meje in jih še bodo obračali. Seveda, to bi dišalo tej krajevno rdeči nemškutariji, komandirati v občinah, obnoviti po šolah nemškutarijo, zrevolucionirati nerazsodne ljudske mase za Avstrijo — ter prejemati za svoje delo plačilo iz Celovca. Delavstvo še ni spregledalo, ker ne bere! Čudimo se pa nekaterim izmed učiteljev Mežiške doline, kako je mogoče, da še oni pomagajo rdečim krajevnim voditeljem tiščati in porivati njihov politični voz s tako dvomljivo vsebino. O učiteljih se ne more reči, da ne vedo kaj delajo.

Tedenske novice.

Današnja številka »Slovenskega Gospodarja« je izšla samo na štirih straneh, ker je v četrtek praznik in je nam bila radi praznika izdaja na osmih straneh nemogoča.

Duhovniške vesti in spremembe. Naša škofija še nima škofa, radi tega so naročili iz Rima mariborskega ordinariatu, naj si iz svoje sredine izvoli takozvane ga kapitelskega vikarja kot vrhovnega zastopnika škofije. Kapitelskim ali generalnim vikarjem naše škofije je bil izvoljen preč. gospod stolni prošt Martin Mattek. Župnijo Sv. Jurija v Slov. gor. je dobil tukajšnji prošt Einspieler. Župnija Vojnik je podeljena vpoko-

jenemu hajdinskemu župniku Janezu Toman. Kot župnijski upravitelj k Sv. Trojici v Haloze pride kaplan iz Selnice ob Dravi Janko Baznik. Za kaplana v Selnico je nameščen bivši minoritski duhovnik Ludovik Rantaša. — Č. g. Pavel Gril, koroški duhovnik, je nastavljen kot kaplan v Soštanju.

Birmovanje v mariborski stolni cerkvi se vrši tudi letos kot običajno na binkošno nedeljo ob 10. uri dopoldne.

Vrnite jim list! V Mariboru so začeli demokrati izdajati tednik za deželo in so ga krstili kot «Narodni list». List urejuje znani svoječasni urednik celjske «Nove Dobe» Spindler. Z izhajanjem «Narodnega lista» je prenehal «Ptujski list», ki se je združil z novim mariborskim. Ta novi tednik so razposlali demokratje na vse mogoče naslove in gotovo tudi marsikateremu našemu pristašu. Čitatelje «Gospodarja» in naše somišljenike svarimo pred tem listom in jih opozarjamo, naj ga vrnejo, ker demokratje so znani kot vsiljivci s svojim časopisjem.

Ko smo še skupaj v semenišču bili . . . Pred par dnevi je naš poslanec Josip Škoberne v narodnem zboru govoril o zaslugah slovenske duhovščine ter pripomnil, da so posebno naša dijaška semenišča vzgojila mnogo inteligence duhovskega kakor svetnega stanu. «Milo mi je», je pridal, «da vidim v tem domu tudi nekdanje učence katoliškega dijaškega semenišča, ki so sedaj deloma v naši, deloma v nasprotni stranki, pa so dosegli celo čast ministra.» Menil je pri tem seveda g. ministra v p. dr. Kukovca. Ko smo svoj čas bili sprejeti v dijaško semenišče v Mariboru, kjer so nam rezali brez razlike milodaren kruh, smo se morali zavezati, da v poznejšem življenju vrnemo stroške, ako se kdo ne misli posvetiti duhovskemu stanu. Učili so nas tudi, da je hvaležnost najpristnejši pojav in dokaz kremenite značajnosti in seveda tudi, da se mora dana beseda držati. In res se nismo varali. Med vsemi 34, katere pisec kot sošolce mariborskega semenišča pozna, je do danes samo eden spolnil svojo zavezo. Drugi so se kratkomalo otresli te zaveze, čeravno so deloma bogati in žive v dobrih razmerah. Spomin na milodare in dobra srca, koje so našli v semenišču, se jim je popolnoma izgubil. Kot nekdanji sošolce vprašam danes javno samo gg. dr. Kodermana, dr. Kukovca, Spindlerja in prof. Voglarja, jeli so že svojo zavezo izpolnili in dolg poplačali, ali smatrajo njihovo strastno postopanje proti duhovništvu, torej tudi proti njihovim nekdanjim izgojiteljem, kot umestno plačilo? Drugikrat pa imenujem zopet drugo serijo sličnih gospodov, ako ne bodo ta čas sami spoznali, da je nehvaležnost v resnici najpristnejši pojav in dokaz brez značajnosti.

Blagoslavljanje Kolaričeve kapelice v Krčevini. — Značilno za duševno vstajenje in pravno zboljšanje našega poveljnega mišljenja je to, da se vrše spet kakor že dolgo po vojski razni nenapovedani «shodi» in manifestacije katoliške misli ob raznih prilikah. Največkrat se to zgodi pri veseljah naših društev pa tudi ob raznih cerkvenih prireditvah. — Ena od mnogih teh manifestacij je bila v nedeljo, dne 21. t. m., ob priliki blagoslovitve Kolaričeve kapelice v Krčevini pri Mariboru. Gospod Kolarič je dal starodavno kapelico Matere božje prenoviti in včeraj jo je č. g. p. Pavel blagoslovil. Ob enem se je vršila sv. maša, ki ji je prisostvovala velika množica ljudstva. Popoldan so bile litanije s cerkvenim nagovorom č. g. dr. Medveda, ki je opozarjal navzočo, s vseh strani zbrano množico na besede Kristove: «Jaz sem svet premagal», in jo bodril k vztrajanju v načelih sv. kat. cerkve. Za njim je pozdravil zbrane poslanec Žebot, jim orisal v kratkih in jedrnatih besedah politični položaj v državi ter jih opozoril na razne obljube protikatoliških strank ob času volitev, ki jih sedaj ne izpolnjujejo. Edino Jugoslovanski klub s svojimi poslanci se je zavzemal za ljudske in delavske pravice. Da ni bilo velikega uspeha, temu je krivo to, ker jih je premalo. Pri prihodnjih volitvah se bo njihovo število povečalo in uspeh ne bo izostal. Množica je oba govornika živahno pozdravljala. Potem se je vršila nepriljena domača veselja na posestvu g. Kolariča, pri kateri je prvič nastopila godba SKSJ iz Maribora, in pri kateri je orlovski pevski zbor zapel vrsto domačih pesmi. Z mrakom se je slavljje zaključilo.

Novi zvonovi. Zvonolivarna v Mariboru je ta teden vtila dva nova zvona za župnijo Sv. Martin pri Vurbergu in dva za Bled na Kranjskem; večja dva tehtata vsak po 1500 kg. Tovarna ima vsak dan več naročil.

Blagoslovljenje borskega mostu pri Sv. Barbari v Halozah se je po sklepu okrajnega zastopa v Ptuj izvršilo dne 17. t. m. Most se je lani in letos z ogromnimi stroški popolnoma prenovil, ker je bilo že nujno potrebno. Promet je velikanski, zlasti v jeseni. Zato bodo Haložani hvaležni okrajnemu zastopu, da je prenovljenje mostu izvršil tako srečno in v tako kratkem času.

Počitnice. Na tistem dela Višji šolski svet v Ljubljani načrt, kako bi napravil po vseh šolah enotne počitnice. Ker se šole po mestih končajo koncem junija, mislijo gospodje v Ljubljani, naj pa se še končajo tudi na deželi vse šole koncem junija. Tako pridemo do enotnih počitnic, tudi en kamenček za veliko zgradbo edinstvene otačbine. Nihče ne bi temu načrtu nasprotoval, ker je sam na sebi lep, a kmetskemu stanu ne bodo v prid poletne ljudsko-šolske počitnice. Zdaj poleti otrok lahko napase živino pred šolo in po šoli, ob jesenskih krajših dneh bo to nemogoče. K vsemu temu pa še pride spravljjanje deželnih pridelkov ravno na jesen. Otroci je takrat povsod dobrodošel pomočnik, če že za drugo ne, da vsaj čuva dom. Večina deželanov želi torej, da ostanejo jesenske počitnice. Po nepotrebnem ni treba razburjati delavnega ljudstva na deželi.

Šolske počitnice bodo letos na vseh, tudi na ljudskih (osnovnih) šolah, izenačene. Poduk se sklene koncem junija; počitnice trajajo do srede septembra. Ko so petom krajnih šolskih svetov povpraševali za mnenje in želje ljudstva glede šolskih počitnic, se je po daljšem splošnem molčanju odrezal neki kmet dobro: «Nam je pač vse eno, kdaj napravite počitnice. V sedanjih delavskih razmerah rabimo šolarje doma za pomoč vse leto, v šolo jih pošiljamo s težavo bodisi katero dobo v letu.» In je to svojo trditev podprl z resničnimi razmerami kmetov in na deželi.

Stavka v delavnici južne železnice v Mariboru. — V mariborski delavnici je že delavstvo dalje časa izvajalo takozvano pasivno rezistenco, to se pravi: delavstvo je hodilo v delavnico, stroji so bili v obratu, a prav nobeden delavec ni prijel za delo. Delavstvo je bilo čisto mirno in je zahtevalo od južne železnice, da mu ta zviša draginske doklade. Minuli petek je zasedla policija in žandarji delavnico in ni pustila delavstvo v delavne prostore. Preteklo nedeljo pa so dovedla pogajanja med zastopniki delavcev in ravnateljstva južne železnice do sporazuma in se je delavcem zagotovilo izplačilo preduma, nakar je delavstvo pričelo v ponedeljek z rednim delom. Stavka je povzročila delavnici več milijonsko škodo.

General Wrangel je pregledoval minulo soboto graničarske čete ob naši severni meji. Česar ne trpi nobena druga država na svetu, to stori naša, da da dovoljenje za pregled svojih graničarskih čet tujcu — proslulemu generalu Wrangelu.

K dopisu iz Pragerskega v listu z dne 27. aprila t. l. št. 17 ugotavljamo, da se ta dopis ne tiče gđ. učiteljice Vide Korberjeve na Pragerskem.

Grozen zločin. Neki Filip Čeh je živel v Pobrežju pri Mariboru, Zrkovška cesta št. 9, v divjem zakonu z ločeno ženo železničarja. Čeh je pijanec in je popival s svojo ljubico po Pobrežju. Ko sta v soboto Čeh in ljubica popivala, sta se sprla in v jezi je potegnil Čeh nož in prepal svoji ljubici trebuh, da so jej izstopila čreva. Rana je 18 cm globoka in so žrtev alkohola, prepovedane ljubezni in prepira prepeljali z rešilnim vozom v mariborsko bolnico, kjer se bori s smrtjo. Nečloveškega zločinca, ki je že odsedel pred tem zverinskim zločinom dokaj kazni, so zaprli.

Lisičja nadloga. Iz Stojnc pri Ptuj se nam poroča: Lisice nas hočejo letos pregnati. Pod gospodarskim poslopjem tukajšnjega posestnika Tomaža Glažar si je lisica napravila gnezdo, kar je gospodar opazil. Z delavci je dal kup slame prekopati in našli so starko z šestimi mladici. Okrog je pa bilo vse polno kosti in ostankov kokoši, gosi, rac, puranov in zajcev, zlasti poslednjih je bila cela zaloga. Lisice so pri nas poljske zajce tako temeljito pokončale, da ni videti nobenega več.

Konjska dirka na Teznu pri Mariboru se vrši dne 25. in dne 28. t. m. Za dirko je došlo obilo prigrasov. Zanimivost bodo nudile nagle vožnje. Poseben vlak vozi iz Maribora na Tezno ob 2. uri popoldne in se vrne v Maribor ob 6. uri in 20 minut popoldne. Povratne vozne liste je kupiti do Hoč.

Kako bodo gledali kraljevo svatbo? Belgrajska «Politika» prinaša v št. 5047 sledeči uradni razglas Uprave grada Beograda (mestne policije): 1. Vse osebe, ki žele raz balkonov, tribun in oken gledati svatbene svečanosti, morajo imeti za to pismena dovoljenja Uprave grada Beograda. 2. Poleg teh dovoljenj so dolžni vsi hišni posestniki in najemniki stanovanj prijaviti policiji seznam vseh ljudi, ki bodo raz balkonov in oken ogledovali poročne svečanosti. Seznam mora biti potrjen od policije. Brez navedenega dovoljenja ne bo smel nikdo gledati spreveda in se bo vsako osebo brez legitimacije «uklonilo» (zaprlo) ter skupno z lastnikom hiše kaznovalo. 3. Kdor želi kupiti karte za mesta na tribunah, naj se zgleda v «biroju» za izdajanje kart, ki se nahaja v policijski zgradbi (Kraljev trg). — Kakor v carski Rusiji! To je naš komentar!

Ogenj na beograjski železniški postaji. Dne 21. t. proti večeru je izbruhnil požar na beograjski postaji, katerega so pa na srečo še pravočasno opazili. Vojak, ki je bil na straži, je zavohal dim, ki se je začel valiti iz skladišča, sprožil je strel in s tem opozoril šefa, da je prihitel na lice mesta in zapazil, da je začelo goreti v skladišču. Požar so hitro pogasili, a vendar je zgorelo nekaj potniških kovčkov in železničarske stvari v vrednosti 10.000 din.

V Dalmaciji umirajo ljudje od lakote. Iz Dalmacije prihajajo žalostna poročila. V Pelješcu je od lakote umrlo deset ljudi in tudi po drugih krajih umirajo ljudje zaradi oslabelosti radi stradanja in zauživanja neužitnih in škodljivih stvari. Naštelu se je doslej 22 smrtnih žrtev, bo jih pa še več in mnogo neznanih in neštetihih grt v neznosni bedi strašni smrti naproti. Dalmacija ni v Rusiji, ki je bila šest let obkoljena in zaprta od krutih sovražnikov, temveč v Jugoslaviji, ki ima odprta pota na vse strani, ki se šteje med zmogovite države in ki se toliko ponaša s svojim bogastvom. Rusko lakoto so beograjski veljaki pisali na rovaš ruske sovjetske vlade. To so trdili, ko se je že ves svet prepričal, da to ni res, danes pa, ko umirajo sestradani ljudje v Dalmaciji, ko lakota tlači tudi Črnogoro in Hercegovino, se niti ne spomnijo na odgovornost in na dolžnost svojega režima. Poslanci opozicije, zlasti zemljoradniki, že mesece in mesece opozarjajo vlado na strašno bedo v Dalmaciji, pa vse zaman. Vlada se za to sploh ne zmeni. Mesto podpore in kruha daje sestradani Dalmaciji fašiste, razgrajaje in divjake, ki hočejo z nasiljem stlačiti bedno ljudstvo v tabore vladnih strank. Poljski pridelki se izvažajo iz naše države, Dalmacija, ki ima v Metkoviću izhodno točko bosnsko-hercegovinske železnice, v

dece naravnost iz Posavine, Srema in Banata, pa ne dobi pomoči ter je izročena gladi in obupu.

Razlika med popivanjem v Beogradu in v Sloveniji. Slovencem se vedno očita, da preveč pijančujejo in kam bo dovedel ta nesrečni alkohol mali slovenski narod. Objemu alkohola pa nismo udani samo slovenski štaterci kot vinogradniki, ampak tudi naši srbijanski bratje v samem Beogradu. Leta 1921 se je popilo v Beogradu 5.668.054 l piva, 5.086.546 l vina, 52.033 l šampanjca, 124.497 l likerjev, 1.446.914 l žganja. Vsega skukaj torej 12.377.954 l alkoholnih pijač. Beograd šteje 120.000 prebivalcev, torej pride letno na vsakega 103 l alkohola. Pred kratkim smo objavili tudi v «Gospodarju» statistiko, koliko se popije alkohola v Sloveniji in po tej statistiki pride letno na vsakega Slovenca 49 l alkoholnih pijač. Glede udanosti alkoholu je presneto velika razlika med Beograščani in Slovenci, ki še hvallu Bogu ne prednjačimo v naši državi z ozirom na zadržanje alkohola.

Štirikratni ubijalec. V Belovaru se je doigrala zadnje dni dokaj žalostno grozna obiteljska zaloigra, ki je zahtevala štiri človeške žrtve. Neki Mirko Abajar se je poročil že pred vojno z Maruško, hčerko Ludvika Ragenhofer. Do izbruha vojne je živel zakonski par dokaj srečno, a pri mobilizaciji je moral Abajar k vojakom, Maruška pa je začela ljubavno razmerje z nekim mladim fantalinom. V dobi, ko je bil Abajar na vojski, je obogatel njegov tast Ragenhofer in začel prezirati ubogega zeta. Ko se je vrnil Abajar od vojakov, sta zahtevala od njega žena in tast, da se tudi on izreče za razporoko, čemu se je Abajar ustavljal in da se razroči in poroči Maruška z medvojnimi ljubimcem, je prestopila v turško veroizpoved. Ob priliki prestopa nezveste žene v turško vero so priredili pri Ragenhoferju domačo veselico. Abajar je zvedel za to družinsko zabavo, se splazil v hišo svojega tasta, tamkajrazklat sekuro glavo svojemu tastu ter svaku Ivanu, svojo ženo ter njenega ljubimca pa je pogal v vodnjak. Po izvršenem štirikratnem uboju se je prijavil sam sodniji z izjavo: Oni so se veselili na svoj način, a tudi jaz na svojega!

Največ razbojnikov se sedaj nahaja v onem takozvanem nevtralnem pasu, ki leži med našo in albansko mejo. V te kraje so se zatekli vsi roparji in telovaji, katere so pregnali iz naših krajev naši žandarji in vojaštvo, kakor tudi oni, katere je iztirala iz svojega ozemlja albanska vlada. Število te roparske tolpe cenijo na 1.500 mož.

Mesto, ki je izginilo. Mesto Novo-Boryslav v Rusiji je po poročilih iz Odese izginilo, kajti vse prebivalstvo, ki je štelu 40.000 duš, je vsled gladi izumrlo, niti eden človek ni ostal živ. V pokrajini Kerzon je ostalo pri življenju le kakih 10 odstotkov prebivalstva. Več manjših vasi je izginilo, ljudstvo je pomrlo, hiše pa zgorele. So nekateri okraji, kjer ni ne enega človeškega živega bitja. Cele vasi so izumrle.

Matjaž Anton, pešec v bivšem avstrijskem polku št. 87, 6 kompanija je bil ujet septembra 1914 na gališki fronti. Ker ni od njega nobenega poročila, se iz Rusije vrnišči vojni vjetniki prosijo, če bi bilo komu kaj znanega o imenovanem, da sporoči to očetu Roku Matjažiču na Volčjem št. 13, pošta Sromlje pri Brežicah. Stroški se mu povrnejo.

Prostovoljno gasilno društvo v Slov. Bistrici naznanja, da priredi dne 2. julija proslavo 50 letnice obstanka svojega društva. Vsa bratska društva prosimo, da ne prirejajo omenjeni dan nikakih veselij, temveč se udeležijo največjemu številu naše proslave. Za polovično vožnjo na železnici bo preskrbljeno; posebna vabila se še razpošljejo.

DAROV ZA BIRMANCE — najlepši in najtrajnejši so molitveniki. Raznovrstne molitvenike od priproste do najfinejše vezave ima v zalogi po primerno nizkih cenah — TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU, — katero s tem toplo priporočamo.

«Obljube presv. Sreca Jezusovega.» — Pred nami je mesec junij ki je posvečen presv. Sreca Jezusovemu. Častilec presv. Sreca so že lani iskali knjižico: Obljube presv. Sreca Jezusovega, ki obsega krasne molitve in pobožnosti. Knjižica je bila pošla. Zdaj pa jo je Tiskarna sv. Cirila v Mariboru zopet izdala v novi izdaji. Knjižico krasi lepa podoba Sreca Jezusovega, kakor nekda. Vkljub lepi izpeljavi v dveh barvah in lepem papirju je cena tej knjižici še zelo, zelo nizka. Stane namreč samo 1 dinar in se dobi v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Gospodarstvo. Vinogradništvo.

Toplo vreme zadnjega tedna je zelo ugodno vplivalo na rast trte, ki se lepo razvija. Nastavek je bogat. Ker še vlada v splošnem vlažno-toplo vreme, ki sicer zelo ugaja razvoju vinske trte, bi priporočali našim vinogradnikom, da začnejo takoj škropiti in žveplati, ker to vreme ugaja tudi razvoju peronospori in pepela. Ako bo vreme lepo, bi priporočali prej žveplanje, ako pa bi prišla vsak dan kaka rosica, kakor v pretečenem tednu, bi se žveplo izpralo in potem je boljše najprej škropiti. Ne dajmo grešiti na podlagi lanske suše, ki je storila vsa ta dela skoraj nepotrebna.

Svetovni vinski trg. Položaj na svetovnem vinskem trgu je sledeč: V Sloveniji: V Sloveniji se opaža, da so vinske cene stalne, ponekod še celo naraščajo iz vzroka, ker letos vinska trta vsled neugodne in dolgotrajne zime ter vsled neugodne prve pomladi ne obeta kako posebno dobre vinske letine. Za navadna bela in črna vina ponujajo po 1800 do 2400 K za hl, za sortirana vina pa seveda mnogo višje cene. — V Dalmaciji počiva vinska trgovina. Bela vina plačujejo po 350 do 400 dinarjev hl. V srednji Dalmaciji trgi na otokih Vis in Hvar so vinske cene stalne. Zlasti se iščejo črna vina z najmanj 12 odstotki alkohola, za katera ponujajo po 125 do 145 din. Nekaj dalmatinskega vina je šlo preko Trsta v Av-

strijo. — Vojvodina. Tudi v Vojvodini je bila vinska kupčija slaba, toda cene niso padle. Bela vina z 9—10 odstotki alkohola plačujejo po 1350 do 1500 K, z 12 odstotki 1900 do 2000 K hl. Črna vina z 10 in pol do 11 odstotki po 1400 do 1700 K hl. Za vina od 11 in pol do 12 odstotki pa 1900 do 2000 K. — Hrvatska: Na Hrvatskem plačnijo vina po 2600 do 2800 K hl. Cene so stalne. — Avstrija: Vinska kupčija je slaba. Uvažajo se večinoma vina iz Grčije, Italije in Španije, nekaj malega tudi iz Madžarske. — Madžarska: Na Madžarskem ni opazovati nobene vinske trgovine. Vina prodajajo po 28 do 34 madžarskih K. — Čehoslovaška: V Čehoslovaški stane hl vina po 650 do 1000 čehoslovaških K. — Španija: V Španiji naraščajo vinske cene venomer ter so že dosegle nebotično višino. — Francija: V Franciji naraščajo vinske cene iz vzroka, ker je dolga in huda zima vinski trti zelo škodovala. — Italija: V tej državi vlada zastoj v vinski kupčiji. Le Čehi so pokupili nekaj lastnega vina po 156 do 192 lir za hl. Ako bi naša država ne bila zaplankana s kitajskim zidom, bi naša vina, zlasti vina iz Slovenskih gor, našla obilo odjemalcev v Avstriji.

Uvoz italijanskega vina. Neka velika italijanska vinska trdka z imenom «Fratelli Cora» iz Turina si je pri Splitu v Dalmaciji ustanovila (kdo je to dovolil?) tovarno za izdelovanje pelinovca in šampanjca. Da bi lepše zakrila svoje namene, ni dala temu v Jugoslaviji ležečemu podjetju svojega pravega imena «Fratelli Cora», ampak je to podružnico imenovala «Brata Klein». Takoj po ustanovitvi je zaprosila pokrajinsko vlado v Dalmaciji za uvoz 15 vagonov, to je približno 1000 hl italijanskega ali grškega desertnega vina za prvi obrat fabrike. Deželna vlada je to prošnjo za uvoz tujih vin kratkoma odklonila z motivacijo, da ima Jugoslavija, oziroma Dalmacija, takih vin dovolj na razpolago in da je torej uvoz nepotreben. Pripomnila še je, da bi samo enkratna dovoljenje uvoza tujega vina tvorila podlago za nadaljne prošnje in s tem nedogledne posledice v škodo našega vinogradništva. Prefrigana italijanska trdkase je nato obrnila naravnost v Belgrad in čez nekaj dni je imela v žepu dovoljenje za uvoz 1000 hl tujih vin. Kaj pravijo k temu naši vinogradniki?

5000 špricalk za vinske gorice dobi naše poljedelsko ministrstvo iz Nemčije na račun reparacijskega denarja. Koliko od teh špricalk dobi Slovenija?

Preskrba s soljo. Poslanci Roškar, Skulj in Žebot so dne 17. maja interpelirali finančnega ministra v zvezi preskrbe soli za prebivalstvo. Dasiravno ima naša država soli v svojih rudnikih v izobilju, kljub temu naroča naša vlada sol v Angliji, Alžirju, Ameriki in drugih daljnih pokrajinah. Ta tuja in povečini ničvredna sol je dva- do trikrat dražja nego ona iz Nemčije ali iz Nemške Avstrije. A pri nas sedanja demokratsko-srbijska-samostojna vlada nima smisla za to. Vladinim agentom je samo za to, da dobijo mastne provizije. V naših krajih, celo na Slovenskem, se nahajajo v zemlji velike zaloge soli, n. pr. na Grmadi pri Vurbergu. V južnih pokrajinah pa je je toliko, da bi je še bilo za izvoz, ako bi vlada se le količak potrudila in bi začela izrabljati naravne zaklade, ki so zakopani v zemlji. Naši poslanci zahtevajo od ministra, naj preskrbi prebivalstvu cenejšo in boljšo sol, naj stori potrebne korake, da se odprejo domači solni rudniki in da, dokler nimamo dovoljne množine soli iz domačih krajev, naj dovoli uvoz soli iz Nemške Avstrije in Nemčije. Uvozna carina na sol se naj zniža. Radovedni smo, kaj bo minister odgovoril našim poslancem.

Franjo Rudl, Maribor.

Kako ime naj imata krava in bik?

Pridem v hlev in vprašam posebno dotičnega, kateri že ima več glav na krmilu, kako stara je ta ali ona krava in od katere krave je ta ali ona telica?

Malokedaj dobim zanesljivo pravi odgovor, če bi tudi res posestnik ali pa hlapec rad povedal resnico. Kmet ali pa hlapec nima več v spominu, oziroma pozabil je, zabeležiti rojstni dan in rojstno leto matere in bika.

Jaz sem si v praksi naredil sistem, po katerem sem v trenutku vedel, od katere krave je tele in kako stara je vsaka žival v hlevu.

Dva znaka tega sistema sta:

1. Vsaka letina ima svojo začetno črko.
2. Vsako tele dobi od krave soglasno ime.

Na primer:

Krava rojena leta 1920 — Alma — Alfa — Alza; bik: Arzus. Leta 1921 — Balma — Balfa — Balza; bik: Barzus. Leta 1922 — Calma — Calfa — Calza; bik: Carzus. Leta 1923 — Dalma — Dalfa — Dalza; bik: Darzus. Leta 1924 — Elma — Elfa — Elza; bik: Erzus. Leta 1925 — Falma — Falfa — Falza; bik: Farzus. Leta 1926 — Galma — Galfa — Galza; bik: Garzus. Leta 1927 — Halma — Halfa — Halza; bik: Harzus. Leta 1928 — Jalma — Jalfa — Jalza; bik: Jarzus. Leta 1929 — Kalma — Kalfa — Kalza; bik: Karzus. Leta 1930 — Lalma — Lalfa — Lalza; bik: Larzus itd.

Kako izgleda to v praksi? Na primer, jaz sem imel pridno rodovitno kravo, katera je tvorila v hlevu takozvano izvirno plemensko steblo, njeno ime je bilo recimo Alma. Ta kravica je rodila leta 1922 prvo tele in dotično dobi ime Calma, ker ima letnik 1922 črko «C». Potem rodi Alma spet leta 1923 drugo tele in ta dobi ime Dalma, če pa leta 1924 nima teleta, pa črka «E» izpade in rodi spet leta 1925, pa se imenuje telčka Falma. Torej so Calma, Dalma in Falma hčerke od matere Alme, oziroma Calmus, Dalmus in Falmus sinovi od matere Alme.

Živinorejci! Dajte vsaki kravi ime! Zapišite dotične z velikimi črkami na steno ali pa na tablice. Hlap-

ci in dekle se morajo navaditi, da pokličejo vsako žival po imenu, ker žival si ime dobro zapomni. Če boš te v hlevu poklicali Dalma, vas pogleda hčerka Dalma, pa tudi mati Alma, ker sta si v sorodu.

Za umno živinorejo je poleg posebnega zapisnika ta sistem imena neobhodno potreben, ker s tem si vsak lahko zapomni plemenito rojstvo, kakor letino in zasledi uspeh, od posebno rodovitne krave, kakor obče rodbine.

Pri tem sistemu ni potrebno številke si posebno zapomniti, kakor je to bil običaj pri staroavstrijskih živinorejcih.

Vsekakor so poleg imena tudi zaporedne številke dobre. Umni živinorejci vodi na primer zapisnik, ker iz tega vidi množino goveje živali, koliko jih je v hlevu od začetka gospodarstva vzgojil, oziroma krmil. Tako ima na primer telica Valma številko 60, ker je ta že šestdeseta v hlevu. Biki, kakor voli dobijo navadno lastne zaporedne številke.

Imena pa so važnejša nego številke pri živinoreji, ker nam dajejo pri popisanem sistemu takoj sliko sorodstva.

S tem sistemom se lahko zasleduje prva, druga, tretja in vsaka bodoča generacija in tvori temelj da se doseže cilj visoko plodne živinoreje.

Svinjski sejem v Mariboru. Na svinjski sejem v Mariboru dne 19. t. m. se je pripeljalo 202 svinj. Cene so bile sledeče: mladi prašiči 5—6 tednov komad 350—400 K, prašiči 7—9 tednov 600—700 K, 3—4 mesece komad 1300—1400 K, 4—6 mesecev 1500—1600 K, 8—10 mesecev 2000—3500 K, pol pitane 1 kg žive teže 60—62 K, 1 leto plemenske komad 2500—300 K.

Cene sirovim kožam. Naše zunanje ameriškansko posojilo še vedno visi v zraku, radi tega je tudi naše valutno stanje spremenljivo in iz teh razlogov si nabavljajo tvornice za usnje le najbolj nujno potrebne količine sirovih kož. Vsi usnjarski fabrikanti gledajo, da bi se rešili starih zalog usnja in jih ne zaloti preobrat v valuti pri polnih zalogah. Težke goveje kože se proizvajajo le neznatno in se gibljejo v cenah od 47—48 K 1 kg, lažje kože pa so bile po 42—43 K, telečje po 70—75 K, ovčje po 30—40 K.

Zagrebski žitni trg. Vsled nastopa toplejših dni je bilo na zagrebskem žitnem trgu minuli teden povpraševanje po koruzi in moki živahnejše kot poprejšnji teden. Glede stanja setev v naših žitornih krajih treba pripomniti, da so setve vsled zadnjih hladnih dni po naših žitnicah dokaj zastale, a bi jim zopet hud pritisk suše škodil, ker bi žito prehitro dozorelo. Travniki so se na Hrvatskem in po Slavoniji zelo bujno razvili, a vendar ne bo toliko sena, kot se je prvotno pričakovalo, ker je mnogo trave vsled lanske suše čisto usahnilo in je letošnje seno dokaj redko. Žitne cene so bile minuli teden v Zagrebu sledeče: pšenico so prodajali od 1450—1550 K. Promet s pšenico je bil neznaten, ker mlini v tem času ne kupujejo. Po rži je bilo veliko povpraševanje in jo je težko dobiti. Rž srbijanske kakovosti se je plačevala po 1280, ona bačvanske za eno krono dražje. Koruzo so zelo ponujali in jo prodajali po 1150 kron. Trgovina s koruzo dela kupcem veliko preglavice, ker je je zelo mnogo pokvarjene in so plačevali čisto zdravo robo po 1300 K. Ječmena sploh ni bilo na trgu in se giblje običajno v ceni po 1300 K. Povpraševanje po ovsu je tudi neznatno in je cena po 1250 K. Po moki se je minuli teden zelo veliko povpraševalo in so bile cene glede na kakovost moke nularice zelo različne in so se dvigale ali pa padale glede razlik do 3 K pri 1 kg. Prvovrstna moka iz največjih mlinov se ni prodajala izpod 24 K, manjši mlini pa so popustili glede cen do 21 K. Izvoz se radi porastka dinarja ni mogel razviti. Ako bi se žitne cene nekoliko znižale, bi oživel izvoz, osobito moke in koruze.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Zlatcu je v pretekli dobi hmeljska trgovina nekoliko oživela. Srednjedobri hmelj so kupovali po 2500 do 3000 čehoslovaških kron za 50 kg. V Čehoslovaški dela mrčes hmeljski rastlini veliko škodo in so hmeljski nasadi v razvoju zelo zaostali.

Lesne cene meseca maja 1922. V mesecu maju so sledeče lesne cene za kubični meter franko naloženo na vagon: Hrastovi hlodi prvovrstni po 2000 do 3200 K, drugovrstni 1000 do 1600 K, za furnire 3000 do 4400 K, fina hrastova roba 6000 do 700 K, hrast za zrcalni rez 8000 do 11.000 K, hrast izborno blago 11.000 do 14.000 K, hrastove deske do 5 cm debele 4000 do 6000 K, čez 5 cm debele 4800 do 5400 K, Bukovi hlodi prvovrstni 600 do 800 K, javorovi hlodi 2000 do 2400 K, jasenovi hlodi 2000 do 2400 K, brestovi hlodi 1600 do 2000 K, mehek tesan les 800 do 1200 K, mehek rezan les 1200 do 1800 K, brzojavni drogi 600 do 800 K, jamski les III. razreda 350 do 420 K, mehka drva 200 do 250 K, trda drva 300 do 400 K, brezov les 600 do 900 K, jelšov les 500 do 700 K, lipov les 1200 do 2000 K, kostanjev les 3. vrste 100 kg 350 do 420 K.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 268—274, francoski frank stane 24.40—25.45 naših kron. Za 100 avstrijskih kron je plačati 2.84—2.90, za 100 čehoslovaških kron 5.29—5.34, za 100 nemških mark 91—94 in za 1 laško liro 14.20 jugoslovanskih kron. V Curihu znaša vrednost naše krone 1.86 centima (1 centim — 1 vinar). Od zadnjega poročila je vrednost naše krone padla za 4 točke.

Dopisi.

Razvanje. Prijatelji cerkve sv. Mihaela so z veliko požrtvovalnostjo nabrali darove za nova dva zvona, katera je vtila zvonarna v Mariboru. Blagoslovljenje bo dne 18.

Račje pri Mariboru. Našemuo odstavljenemu županu g. Kobanu njegova socialistična žilica še vedno ne da miru. Ni mu dovolj, da se je s svojo tožbo proti odbornikom nasprotne stranke, ker so mu očitali razna nepoštena dejanja, slavno blamiral in plačal ogromne stroške, čeče še vedno, pa ne samo proti njim, ampak proti celemu občinskemu odboru rovariti. Ob priliki nekega komisijonelnega ogleda je vtaknil svoj rdeči nos zraven, kjer ga popolnoma ni nič brigalo ter ime-

noval celi občinski odbor dobesedno: «Celi odbor so same svinje», zato, ker mu odbor ob predložitvi računov različnih postavk in sicer za neki iztok, katerega je napravil in sprejel plačilo od naročnika in istega občini hotel zaračunati, nadalje je izplačal delavcem pri različnem občinskem popravilu dnevno 40 K, zaračunil pa samo 80 K, drugim plačal po 100 K, zaračunil pa 160 K (res socialistično!), ker je računil gramoz za občinske ceste, katerega sploh ni bil opravičen zaračunati, 1750 K itd., ker je v skupnem znesku hotel oškodovati občino za 5243 K, istih ni mogel odobriti. — Tako torej, gospodje odborniki, vi ste svinje, ker ste hoteli s tem občini koristiti. Mislimo, da si takih žaljivk ne boste pustili dopasti od strani Kobana. Radovedni smo, če bota te svinje mirno v žep vtaknili Jarc in Tafarnar, ki sta mu do zdaj še vse spregledala. Gospodje odborniki brez razlike strank, pozivljamo vas javno, da zahtevate od Kobana zadoščenje, ali pa odložite vaše odborniške mandate, ker mi ne pripustimo, da bi nas kakke «svinje» zastopale v občinskem odboru. — Več volilcev.

Zavrče. Da so naši samostojneži in demokrati proti veri, dokazuje sledeče: V naši župniji zida neka nemška rodovina na svojem posestvu kapelo v čast Materi Božji za dobljeno zdravje. Ko pride nekega dne mimo župan Troha, odslavljen liberalni učitelj in sedaj samostojnež, zaukaže delavcem delo takoj ustaviti; izjavil je, da brez nje govega dovoljenja ne sme zidati. Torej daleč smo prišli, kristjanom samostojni prepovedujejo zidanje svetišči! In mi naj zaupamo tem ljudem? Gospod glavar je lahko ponesen na take ljudi, kakor so to Troha in njemu podobni, kateri mu dajejo zaupnice.

Veržje. Marijanišče. Dne 28. maja bodo tukajšnji Salezijanci obhajali svoj glavni praznik, praznik Marije Pomočnice kristjanov. Pridite, čistilci Marijini, poklonit se svoji nebeski Kraljici, ki bo zlasti ta dan svojim otrokom v Marijanišču delila obilnih milosti. Svete maše bodo od 5. ure zjutraj naprej do pol 10. ure. Ob 10. uri pridiga in pontifikalna sv. maša, ob lepem vremenu zunaj na prostem. Popoldne ob pol 2. uri šod salezijanskega sodruštva, procesija s kipom Marije Pomočnice, darovanje in na to blagoslov s Najsvetejšim. Po cerkvenem sv. opravilu nastop domačih gojencev-telovadcev.

Veržje. Dekliška zveza. Na Binkoštni pondeljek se bo tukajšnja Dekliška zveza posvetila presv. Srcu Jezusovemu. Vta namen bo ob 10. uri pridiga in sv. maša s skupnim sv. obhajilom. Na to pa slovesna posvetitev božjemu Srcu pred izpostavljenim Najsvetejšim. — Popoldne ob 2. uri slovesne večernice in na to zunanji del slavnosti v čast božjemu Srcu v prostorih Marijanišča s slavnostnim govorom, nastopi deklet in 6 dejansko igro: «Zmaga najsvetejšega zakramenta». — Pridite prijatelji naši, udeležite se te pomenljive slavnosti zlasti sosedne Dekliške zveze.

Mozirje. Okoliška občina je darovala 1000 K za sirotišnico v Slov. Bistrici v spomin poroke kralja Aleksandra I. Posnemanja vredno!

St. Jošt na Kozjaku. Da mi Sentjoščani nismo kar tako tja v en dan, je menda že obče znano. Znamo se postaviti in sicer tudi v dobrem in najboljšem pomenu besede. Dan 15. maja je bil pa posebno znamenit. Obhajali ste se dve imenitni ženitnini, na katerih so bili zastopniki naše «Papeževe» in «Cesarjeve» rodovine. Tudi en «Kapucinar» je bil zastopan. A ker vsi ti dostojanstveniki niso imeli pravih «žegnov» seboj, so ga morali priti prositi g. župnika za: Antona Kristan in Heleno Črep, ki se žalibog preselite od tod na Dobrno, ter za Pavla Martinc in Milado Sešel, ki si hočeta utvariti svoje sreče dom v domači župniji na lepem Kričevem posestvu. Sneg in slaba pota sta malo kalila naše veselje. Toda naprej naj sije novoporočencem žarko solnce sreče in božje milosti, korake novega življenja pa naj vodi Kraljica maja na z. božjim blagoslovom orošenih cvetkah veselja. Bog živi novoporočence!

St. Jošt na Kozjaku. Binkoštni pondeljek je, kot vsako leto, velik cerkveni šod. Obenem bo letos tudi velik političen šod, na katerega pride poročat — ako le mogče — naš delavni g. narodni poslanec Davorin Krajnc. Prijatelji bodo tudi Orli in Orlice z naraščanjem iz sosedne Dobrne, ter pokazali, kaj premore organizirana vztrajnost. Vršilo se bo zunanje delo našega katoliškega pokreta, v naslednjih dneh sv. misijona pa njega notranje delo. Oboje je potrebno in eno mora drug opodpirati in utrjevati. Na svide-nje torej pri St. Joštu!

Sv. Florijan v Doliču. Naša Kmetska zveza se že prav živahno giblje. Zadnje nedeljo, dne 14. maja, je imel odbor zanimivo sejo. Sporočamo samo nekaj skle-pov: Radičovo politiko za pečjo obojamo, ker je v prid sedanjemu vladanju. Ugovarjamo proti zvišanju davkov in zahtevamo izenačenje davkov po vsej državi. Zahtevamo, da se plačilni nalog o osebno-dohodnin-skem davku od davčne oblasti vroči strankam kakor poprej in da ostanejo prejšnji obroki za ugovor; eksistenčni minimum se naj določi vsaj na 16.000 K. Zahtevamo, da imajo krajni in okrajni šolski sveti, ki nosijo bremena za šolo, odločilen vpliv na nastavljanje učiteljstva. Cirilica je pri nas nepotreben predmet. Slovensko učiteljstvo se naj namesto s sokolstvom peča s sadjerejo in drugimi strokami kmetijstva. Posebno mnogo smo govorili o vojaških zadevah. Med drugim smo zahtevali, da se slovenskim vojakom izdajo vojaške listine v slovenskem jeziku in v latinici; da vojakji dobijo dopust in prosto vožnjo; k orožnim vajam naj se kliče kvečjemu za 14 dni in ob času, ko kmetje nimajo nujnega dela; na nabor naj spremlja nabornike samo župan ali eden odbornik, ker sedanji predpisi nalagajo občinam velike stroške in odbornikom izgubo delavnega časa. Člen 5 od vojnega ministrstva izdane-ga «Pravila o rekrutovanju mladeničev» pravi, «da so rekrutovanju podvrženi vsi oni mladeniči, ki dovršijo 21. leto starosti v teku tega koledarskega leta (računajo-joč od 1. januarja do 31. decembra)». Vojaška oblast pa kliče na nabor mladeniče, ki še le nastopijo 21. leto, tako n. pr. letos mladeniče, rojene leta 1902, ki bodo še le drugo leto dovršili 21. leto. Zahtevamo, da se ravna natančno po imenovanem členu 5! Zahtevamo skrajša-nano dobo vojaške službe in zmanjšanje števila vojašva. Slovenski fantje naj odslužijo svojo dobo v Sloveniji pod poveljstvom slovenskih častnikov. Z našimi mla-

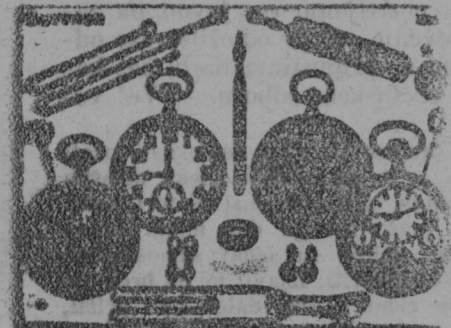

deniči pri vojaki se naj ravna dostojno in človeško in naj se oskrbijo z dobro hrano in obleko!

Dobra žena in mati ima vedno nekoliko steklenic lekarnarja Fellerja prijetno dišečega «Elsafluida» pri hiši. Dobro služi za drgnjenje hrbta, rok, nog in celega telesa, kot kosmetikum za usta, kožo in glavo. Mnogo močnejši, izdatnejši in delujoči kakor francosko žganje. 3 dvojne steklenice ali 1 specialno steklenico skupa z zamotom in poštnino za 72 K pošilja: Eugen W. Feller, Stubica donja, Elzatr št. 329, Hrvatsko. be

Vaša želja

Imeti res dobro in zanesljivo uro, je izpolnjena, ako si preskrbite uro iz znane urarske tvrdke

SUTTNER.

Prihranite si po pravljanja in jezo **NAJFINEJSE URE** iz nikla, srebra, tula in zlata i. t. d.

NAROČNE URE. Bogata izbira verižic, prstanov, uhanov, naročnic predmetov iz zlata in srebra vsake 3-20 vrste. — Zahtevajte cenik s slikami od:

Tovrniške tvrdke H. SUTTNER. Ljubljana št. 992

Samo 1 dinar Vam je treba poslati za poštnino, ako želite, da se Vam brezplačno in takoj pošlje veliki katalog

Oklic.

V zvezi s po razpisu župnika Josipa Potovška v Vojniku doleti se prestevalna javna dražba raznega pohištva, gospodarskih posredstev, žirne i. t. d. na dan 29. maja 1922 in eventualno tudi naslednji dan v župnišči v Vojniku; začetek ob 8. uri jutraj. Ovirajo se silišče v Celju, odd. IV. dne 17. maja 1922. 408

Posojilnica

v Rogški Slatini vabi na občni zbor v nedeljo, 4. junija 1922, ob 8. uri pop. ozir. pol 4. v »Draženem domu« pri Sv. Križu. Vsporei: 1. B. anje sepiša na lanskem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in pregledovalca. 3. Potrjenje računovskega knjūčka 1921 in razdelitev dobička. 4. Poročilo o reviziji. 5. Volitev načelstva i. t. d. 6. Službenosti. 407 Načelstvo.

Pekovski učenec

se sprejme. P. sance, Maribor, Koroska cesta 11. 408

Gonilne jermene,

jermene za šivalno stroje, usaje in govejih kož in usaje za gamalo predaja po najvišjih dnevnih cenah Herman Berg, tovarna in usnje, Maribor. 1-2 400

Pekovs. pomočnik

samec so sprejme pod ugodnimi pogoji kot poslovodja. Invalid ima prednost. Naslov pore upravitelja. 1-2 899

Trgovski vajenec

s primerno šolsko izobrazbo se sprejme v trgovini Frano Starčič v Mariboru, Vetrinjska ulica 15. 1-2 888

Trnov les

za kolarje proda Marija Kuznič, posestnica v Traičah 7, obš. Sv. Marijeta na Dravskem polju, pošta Rate. 1-2 886

Širite „Slovenskega Gospodarja“.

Velika zaloga vsakovrstnih

UR

verižic, prstanov, uhanov, jedinega oro dja i. t. d.

Vsa v to stroko spadajoča popravila izvršujem točno in po ceni

LOVRO STOJEC

UPAR

MARIBOR, Jurčičeva ulica 8.

Predno si nabavite

darila za birmo

oglejte si največjo zalogo zlatih in srebrnih ur, verižic, uhanov in drugih nakitov, katere se Vam nudi po znižanih cenah v novi trgovini :-:

R. BIZIAK, trgovina z zlatnino in srebrnino

Maribor

:-:

Gospeska ulica 16.

Radi prekasno došlega raznega manufakturnega blaga sem radi prezidave primoran podaljšati veliko prodajo za 10 dni in to

od 31. maja pa do 10. junija.

Vse blago se bo prodajalo še za 10 odstotkov cenele kakor dosedaj.

Ne odlašajte z nakupom, nadvse ugodna prilika se nudi samo 10 dni.

Velika prodaja

se vrši med 8. in 12. uro dopoldne

in med 2. in 5. uro popoldne

in se zaključi nepreklicno 10. junija.

Se priporoča

FRANC MASTEK, manufakturna in modna trgovina, Maribor, Glavni trg šte. 16.

Oglejte si

izložbe in zalogo novodošlega manufakturnega blaga kakor sukna, platna, hlačevine, perila, robcev, nogavic i. t. d. in prepričajte se

o resnično znižanih cenah v trgovini

JOSIP KARNIČNIK, Maribor, Grajski trg 1

Brezobvezno k nakupu se nikogar ne sili.

Predaja trgovine.

Usojam si p. n. občinstvu v Mariboru in okolici vljudno naznaniti, da sem z današnjim dnem izročil

svojo nadrobno trgovino s špecerijami, kolonijalnim blagom in železnino v Aleksandrovi cesti 23

gospodu Sergiju Vabič

Mojo trgovino z železnino na debelo imam v isti hiši na dvorišču. Dolžnost mi je, da se svojim cenj. odjemalcem tem potom kar najtopleje zahvaljujem za mi dosedaj izkazano zaupanje ter prosim, da se isto blagovoli preneša na mojega naslednika.

Z odličnim spoštovanjem

Franc Koražija

trgovina z železnino na debelo, poprej Silvester Fontana. Maribor, Aleksandrova cesta.

Prevzem trgovine.

Usojam si cenj. občinstvu v Mariboru in okolici uljudno naznaniti, da sem z današnjim dnem

prevzel trgovino špecerijskega, kolonijalnega blaga in trgovino z železnino na drobno, gospoda

J. Koražija, Maribor, Aleksandrova c. 23, poprej Silvester Fontana.

Vselej si bom prizadeval, da bom spoštoval trgovska načela svojega prednika, ki je na dobrem glasu ter da bom imel v zalogi le prvovrstno blago po brezkonkurenčnih cenah, vsled česar se na-dejam da si bom zasigural naklonjenost svojih cenj. odjemalcev.

Istočasno prosim, da se zaupanje preneša tudi na mene ter beležim z odličnim spoštovanjem

Sergej Vabič

Maribor, Aleksandrova cesta št. 23.